

Foto: Lars Igesund

Rapportering 2023 for FORUT

”En av Etisk handel Norges styrker er flerpartssamarbeidet.”

Til lesere av rapporten

Etisk handel Norge er et flerpartsinitiativ som gjør det mulig å møte komplekse og utfordrende problemstillinger virksomheter ikke kan takle alene. Den nye åpenhetsloven setter krav til virksomheters aktsomhetsvurderinger i egen virksomhet, i leverandørkjeden og hos forretningsforbindelser.

Aktsomhetsvurderinger blir styrket gjennom interessentdialog. Her spiller våre medlemsorganisasjoner en viktig rolle, både som part i Etisk handel Norges flerpartssamarbeid og som interessent i aktsomhetsvurderingene. Våre medlemsorganisasjoner bidrar med spisskompetanse og ressurser, ved å være pådrivere i rettighetsarbeid og politisk påvirkning, og ved å bidra til å styrke oppslutningen om etisk handel. I tillegg er organisasjonene forpliktet til å følge Etisk handel Norges prinsipperklæring om bærekraftig forretningspraksis (Responsible business conduct).

Organisasjonene i Etisk handel Norge er forskjellige og har dermed også ulikt fokus. For eksempel er arbeidstakerorganisasjoners viktigste mål å styrke fagforeninger og arbeidstakeres rettigheter, og i Etisk handel Norge kan de dele sin kompetanse om dette viktige temaet med andre medlemmer. Frivillige organisasjoner har verdifull kunnskap om lokale forhold og samarbeidspartnere i produsentland og de kan gjennomføre kampanjer for å skape bred oppmerksomhet. Arbeidsgiver- og interesseorganisasjoner kan ta tak i problemstillinger medlemmene har felles og slik initiere prosjekter på vegne av mange Etisk handel Norge-bedrifter.

Denne rapporteringsmalen er laget slik at den skal kunne brukes av alle medlemsorganisasjoner som ikke er omfattet av åpenhetsloven – interesseorganisasjoner, arbeidsgiverorganisasjoner og fagbevegelsen. Den enkelte organisasjons rolle og fokus vil bestemme hvor detaljert de enkelte spørsmål kan besvares.

Heidi Furustøl

Daglig leder Etisk handel Norge

Forord fra:

Ida Oleanna Hagen, generalsekretær i FORUT

Trygge barn kan forandre verden!

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. De 17 målene skal gi retning for oss alle - bærekraftsmålene gjelder alle land i verden, rike som fattige. Det gjelder alle deler av samfunnet, privat som offentlig sektor. Og det gjelder oss som arbeider i frivillig sektor.

Mål nr.17 er samarbeid for utvikling. FN slår fast at for å lykkes med bærekraftsmålene trengs det mange og sterke partnerskap. Myndigheter, næringslivet og sivilsamfunnet må samarbeide for å oppnå bærekraftig utvikling.

I FORUT er vi stolte av våre partnerskap. I 2023 har vi 17 partnerorganisasjoner i seks land. Dette er langvarige og likeverdige partnerskap der våre kollegaer i det globale sør setter egne mål for sitt arbeid i sine samfunn. Gjensidig læring i hele nettverket er selve grunnmuren i vår utvikling og kontinuerlige forbedring av arbeidet.

Vi er også stolte av vårt samarbeid med nærmere 75 000 barn og unge som hvert år mobiliserer til global innsats gjennom våre pedagogiske kampanjer i barnehager og skoler, og av alle ansatte og familiemedlemmer som støtter dem og slik også FORUT utviklingssamarbeid.

I 2022 meldte FORUT seg inn i Etisk handel Norge. Dette gjorde vi fordi over 1000 barnehager hvert år deltar i FORUT Barneaksjonen og mange av dem selger FORUT-varer til inntekt for vårt arbeid. Vi har tydelige produksjonskrav til leverandørene våre i Sri Lanka og Nepal. Med medlemskapet vårt i Etisk handel Norge kan vi utvikle vår kompetanse på aktsomhetsvurderinger og dialog for å få enda bedre leverandørkjeder.

Kampen for et anstendig arbeidsliv foregår også hver dag i våre partnerorganisasjoner. Den unge kvinnen Durga kan være et eksempel på dette. Hun ble gjennom vår partner APSA i India reddet ut av vold og barnearbeid som 15-åring. Hun fikk beskyttelse, rettslig oppreising, omsorg og utdanning, og har i dag jobb og egen leilighet. Jeg møtte henne igjen i januar i år. Hennes historie er til inspirasjon for oss alle og det vi hver dag jobber for.

Trygge barn kan forandre verden.

Aktsomhetsvurderinger

Denne rapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger betyr ikke at en virksomhet ikke har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men heller at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Denne rapporten er delt inn i kapitler basert på denne modellen.

Dokumentasjonskrav

For å sikre kvalitet og fremgang i arbeidet med etisk handel må følgende 3 krav etterleves:

1. Policy for egen virksomhet som reflekterer Etisk handel Norges prinsipperklæring. Minimumskrav er en lenke til prinsipperklæringen på egne nettsider.
2. Rutiner for leverandører og samarbeidspartnere som viser hvordan inngåelse av nye partnerskap utføres.
3. Handlingsplan. Utfylling av punktene i denne rapporten under trinn 4.

Trinn 1: Forankring av ansvarlighet

Om organisasjonen

Organisasjonsnavn:

FORUT Solidaritetsaksjon for utvikling

Type organisering:

Ideell organisasjon

Beskrivelse av virksomheten:

FORUT er en norsk bistandsorganisasjon som gjør verden tryggere for barn.

Vi kjemper mot fattigdom og urettferdighet. Vi arbeider for at barn og kvinner skal få realisert sine rettigheter, og at rusmidler og dårlig psykisk helse ikke skal hindre trygghet og utvikling.

- FORUT har utviklingssamarbeid i seks land i Afrika og Asia.
- FORUT mobiliserer barn og unge i Norge gjennom informasjonskampanjer i barnehager og skoler.
- FORUTs mal er at folk får reell makt til å endre sine liv.
- FORUT er en forkortelse for solidaritetsaksjon FOR Utvikling.
- Vi mener at utvikling krever en helhetlig tilnærming og arbeider på ulike områder som virker sammen: barns rettigheter, likestilling, alkohol- og narkotikaforebygging, psykisk helse, arbeid og inntekt, og godt styresett.
- FORUT er Innlandets bistandsorganisasjon, med hovedkontor på Gjøvik.

Organisasjonens størrelse:

Antall ansatte: 16

Omsetning (NOK): 59 344 259

Land som omfattes av prioriterte programmer/prosjekter:

Malawi, Zambia, Sierra Leone, Nepal, India og Sri Lanka.

Kontaktinformasjon for rapporten:

Kontaktperson: Kirsten Tschudi

Tittel: pedagogisk kampanjeprodusent

Epost: kirsten@forut.no

Telefon: +47 958 53 896

Innmeldingsår i Etisk handel Norge:

2022

Forankring i organisasjonen

Beskriv hvordan etisk handel er forankret i organisasjonen:

Vareimport og -salg for å støtte arbeidsplasser i sør er en del av FORUTs informasjons- og påvirkningsarbeid i Norge. Varesalget er viktig både for å bygge merkevare, omsette varer fra FORUT Barneaksjonen og skaffe inntekter til FORUT. Historien bak produktene er viktig, og skal alltid formidles sammen med varen. Vi samarbeider kun med produsenter som kan garantere trygge arbeidsforhold og anstendig lønn. Målet for fremtiden er å fortsette det gode samarbeidet med de produsentene vi har, og der det er behov, bidra til at de opprettholder dagens standard og fortløpende foretar aktsomhetsvurderinger.

FORUT vil også fremover ha søkelys på rettferdig handel til beste for utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov.

FORUT har regelmessige kontormøter og kompetansedeling der ansatte holdes orientert. FORUTs medlemskap i Etisk handel Norge medfører at vi hele tiden må ha fokus på bærekraft i alle ledd og foreta aktsomhetsvurderinger. Alle ansatte bevisstgjøres sitt/vårt ansvar.

Navn og stilling på øverste leder med etisk handel som en del av sitt hovedansvar:

Ida Oleanna Hagen, generalsekretær

Strategier og langtidsplaner som omhandler etisk handel, 2 dokumentasjonskrav som følger:

1. Policy for egen virksomhet, sett inn lenke. Minimum lenke til Etisk handel Norges prinsipperklæring:

<https://forut.no/wp-content/uploads/2023/02/Policy-for-baerekraftig-forretningsprakis-FORUT.pdf>

2. Rutiner for leverandører:

<https://forut.no/wp-content/uploads/2024/05/Guidelines-for-suppliers.pdf>

Trinn 2: Kartlegging av risiko

Rutiner for leverandører og samarbeidspartnere

Beskriv hvordan virksomheten innlemmer hensynet til etisk handel når nye leverandører og samarbeidspartnere velges:

FORUT har langvarige samarbeid med våre eksisterende leverandører og samarbeidspartnere. For eventuelle nye leverandører og samarbeidspartnere vil vi gjennom god kommunikasjon og besøk søke å ha kontroll på at de oppfyller våre krav til etiske standarder. Rådgiver i Etisk Handel Norge vil være viktig for oss i denne prosessen.

Oversikt over eksisterende leverandørkjede

Beskriv hva organisasjonen har gjort for å kartlegge risiko for brudd på retningslinjene for etisk handel til de viktigste varer og tjenester som kjøpes inn:

Vi har hentet inn oversikt over standarder og sertifiseringer hos våre leverandører. Vi besøkte to av våre leverandører på Sri Lanka og vår leverandør i Nepal i 2022 og planlegger besøk hos de resterende i 2024.

Hvis kartlagt, beskriv de viktigste utfordringene som er identifisert.

Hvilke produsentland som anses å være knyttet til høyest risiko:

Av våre to leverandørland, Sri Lanka og Nepal, er det Sri Lanka som nå er forbundet med høyest risiko. Landet har de siste årene hatt en økonomisk kollaps og sterkt økende fattigdom, noe som øker risikoen for at produsenter og leverandører tar snarveier som bryter med menneskerettighetene og etiske retningslinjer. Vi har ikke identifisert brudd på retningslinjene.

Hvilke etiske krav som er mest utsatt for brudd:

Lønn, arbeidskrav, diskriminering og korrupsjon.

Trinn 3: Tiltak for å minimere risiko for brudd på arbeidstakeres rettigheter, menneskerettigheter, miljø og dyrevelferd

Har virksomheten i rapporteringsåret gjennomført tiltak for å styrke arbeidstakeres rettigheter, menneskerettigheter, miljøhensyn eller antikorrupsjon utenfor Norge?

Ja

Hvis ja, beskriv kortfattet de viktigste prosjekter/programmer/tiltak:

Vi har gjort våre leverandører bevisste på at vi er opptatt av dette og stiller strenge krav til at de oppfyller kravene. FORUT er bevisst på hvilke typer varer vi kjøper inn, utfra hvor risikoen er størst for at kravene ikke oppfylles. Vi har jevnlig direkte dialog med produsentene, det er ingen mellomledd.

Som bistandsorganisasjon jobber FORUT mot fattigdom og for en rettferdig verden. Det er mye kunnskap i organisasjonen og hos våre partnerorganisasjoner som gir oss et spennende utgangspunkt for å drive etisk handel. Bærekraftsmål 3 om god helse og livskvalitet er det viktigste FORUT. At alle kan leve friske og sunne liv er en forutsetning for å oppnå bærekraftig utvikling.

Alle våre partnerorganisasjoner må signere Financial Self Declaration og Partnership Agreement som forplikter dem til å jobbe mot korrupsjon og andre økonomiske uregelmessigheter, diskriminering, favorisering og seksuell trakassering. Les mer om vårt utviklingsarbeid og våre prosjekter på www.forut.no/utviklingssamarbeid/

Våre partnerorganisasjoner i India arbeider med barn og barnerettigheter, Assosiation for Promoting Social Action (APSA) og The Concerned for Working Children (CWC). Begge organisasjonene har sine røtter i barnerettighetsarbeid, men er også involvert i arbeid knyttet til alkoholforebygging, psykisk helse og likestilling. <https://forut.no/utviklingssamarbeid/india/>

Flere av våre partnerorganisasjoner er ledende på barnerettighetsfeltet både i sine respektive land og på internasjonalt nivå. De jobber særlig med å få myndighetene til å vedta lover som fremmer barns rett til beskyttelse, utdanning og omsorg. Les mer om vårt arbeid på dette feltet, <https://forut.no/barnerettigheter/>

Styrke oppslutningen om etisk handel

Har virksomheten i rapporteringsåret gjort tiltak for å styrke oppslutningen om etisk handel:

Ja

Hvis ja, beskriv kortfattet de viktigste tiltakene:

Tiltak

Kommunikasjon rundt varene vi selger og distribuerer gjennom FORUT Barneaksjonen inneholder informasjon om medlemskapet i Etisk Handel Norge. Gjennom handel i FORUT Nettbutikk får også kundene tydelig informasjon om medlemskapet og vårt arbeid med dette.

Gjennom jevnlig felles møter for alle ansatte i FORUT er våre forpliktelser for å styrke oppslutningen om etisk handel oppe til diskusjon og opplysning.

FORUT har et bevisst forhold til hvilke produkter vi forhandler. Vi har stort fokus på miljø, dyrevelferd og overforbruk. Vi importerer ikke produkter av plast, og ønsker å bidra til å redusere plastavfall og utslipp av mikroplast i naturen. Vi ønsker i størst mulig grad å omsette produkter som er nyttige og har lang holdbarhet for å ikke bidra til overforbruk.

Trinn 4: sette mål, gjennomføring og resultater

Prioriterte aktiviteter/mål i rapporteringsåret

Aktiviteter:	Status:
For arbeidsåret 2023 vil vi fortsette å forankre etisk handel i alle ledd. Et konkret mål for det kommende året er at alle produsenter får våre retningslinjer for handel med sør.	Alle produsenter vi har importert varer fra i 2023 har fått oversendt våre retningslinjer for handel med sør.
Arbeidet forankres hos alle ansatte for å bevisstgjøre dem på fortløpende aktsomhetsvurderinger, dette gjelder også hotell og konferanseleveranser og bestilling av reiser.	Dette har vært tema, men krever fortsatt jevnlig fokus for å etablere gode rutiner ved bestillinger etc.
Vi er fortsatt i startfasen med etisk handel og ønsker å få mer kunnskap, dette vil vi gjøre gjennom å delta på kurs og relevante seminarer.	Ansvarlig for etisk handel i Norge har deltatt på Etisk handel-dagen 2023 og flere webinarer.

Prioriterte aktiviteter/mål for kommende rapporteringsår

Aktiviteter:

1. I september 2024 planlegges det besøk til eksisterende produsenter på Sri Lanka. Dersom vi gjennom våren finner nye, aktuelle produsenter vil disse også få besøk og en orientering om våre retningslinjer og rutiner for innkjøp.
2. Vi er i en prosess for å oppdatere utseende på FORUTs serie med kosedyr som produseres hos DSL på Sri Lanka. Det jobbes med hvorvidt disse kan produseres mer bærekraftig i den videre satsingen.
3. Etisk handel blir tema på minst en intern kompetansetime i FORUT i 2024 for å løfte tematikken, øke kunnskapen og jobbe frem felles rutiner ved bestilling av reiser, hotell og andre innkjøp.

Trinn 5: Kommunikasjon eksternt

Deling av kompetanse og erfaringer

Har organisasjonen i rapporteringsåret delt kunnskap om eller erfaringer med etisk handel med bedrifter eller andre organisasjoner?

Ja

Hvis ja, gi en nærmere beskrivelse

Vi formidler vårt fokus på etisk handel til kunder, leverandører og samarbeidspartnere.

Trinn 6: Varslingskanaler og klagemekanismer

Har virksomheten i sørget for at arbeidstakere i leverandørkjeden og i eventuelle partnerprosjekter har tilgang på fungerende varslingskanaler eller klagemekanismer?

På dette punktet har vi foreløpig ingen rutiner på plass.

Kontakt:

Kirsten Tschudi

Pedagogisk kampanjeprodusent

kirsten@forut.no

958 53 896